

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputaciones
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

4. Præmittuntur aliquæ communia de loco, & præsentia locali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

cum esse ubique. Ad hoc, inquam, respondere in primis possumus retorquendo, nam hoc argumentum non solum probat de *ubi*, sed etiam de duratione. Deus enim non solum habet ubicationem intrinsecam indivisibilem, sed etiam durationem, quare sicut hic habet totam suam ubicationem, seu immensitatem intrinsecam, sic nunc habet totam suam durationem, seu æternitatem intrinsecam, atque adeo sicut hic est ubique, sic nunc est æternus, & habet durare in æternum. Ergo sicut ex immensitate Dei indivisibili colligi volunt, quod possit Petrus habere Romæ illud idem *ubi* replicatum, per quod est Neapoli: sic ex duratione Dei, qua Deus nunc durat per totam æternitatem, colligi posset, quod possit homo nunc habere iterum reproductam durationem, qua duravit anno præterito, atque adeo, quod nunc Petrus duret per totum annum præteritum, quod tamen vidimus esse manifestum absurdum.

75.
Discrimen
assignatur.

Ad exempla ergo debemus respondere: sicut est discrimen inter durationem Dei indivisibilem, & nostram diuisibilem; sic esse discrimen inter ubicationem Dei, vel Angeli indivisibilem, & nostram diuisibilem. Deus quidem, quia habet durationem indivisibilem, habet illam totam simul; æternitas enim est professio totius vitæ, & durationis simul: quare simul dat totum suum effectum formalem, & simul Deus durat per totam æternitatem; alioquin periretur successiue, si non durat nunc per totam suam durationem; non est ergo inconueniens, quod Deus vna die viuat vita mille annorum, imo totius æternitatis; quia in Deo idem profusum est durare nunc, & durare per infinitos annos, ut latius videbimus agentes de æternitate Dei. In nobis tamen non est idem viuere hodie, & viuere per centum annos; quia successiue pericimur, & quia hodie non possumus habere hoc, quod est vixisse anno præcedenti, nisi denominatiue, ut supra probatum est. Similiter ergo de ubicatione dicendum est, ubicationem indivisibilem Angeli, & ubicationem Dei, quæ sunt intrinsece indivisibiles, totas esse in qualibet parte spatij, atque adeo in qualibet parte spatij dare totum suum effectum formalem; quare Deus hic est immensus, hic est ubique, quia hic habet quidquid perfectionis habet. At vero *ubi* Petri Romæ, cum sit distinctum ab *ubi* Neapolitano, non dat Petro, nisi effectum formalem limitatum, scilicet esse Romæ: sic etiam *ubi* corporis Christi in Eucharistiâ, cum sit distinctum ab *ubi*, quod habet in cælo; non dat nisi suum effectum formalem ponendi corpus illud absque extensione, & ideo non potest dici, quod corpus Christi ibi habeat extensionem, quod tamen dici posset si ibi haberet ubicationem, quam habet in cælo, à qua tamquam à forma adæquata habet effectum formalem extensionis actualis, ut dictum est. Non est ergo, cur discedamus à communi sensu Philosophorum, & Theologorum, qui supponunt, replicato corpore in duobus locis, non debere, imo nec posse poni in utroque loco præsentiam localem, quam habet in vino, & ideo corpus Christi non habere in Eucharistiâ præsentiam localem, quam habet in cælo, neque in cælo, quam habet in Eucharistiâ, neque in hostia præsentiam, quam habet in calice, vel in aliis hostiis; quia illæ omnes præsentia sunt alligatæ essentialiter singulis suis spatiis determinatis.

Non est ergo
discedendum
à communi
sensu Philo-
sophorum.

76.
Quæstio.
Satisfactio.

Petes, utrum in his accidentibus dependentibus à loco computentur actus sensuum exteriorum, ut visio obiecti præsentis, & species impressa illius obiecti, &c. Respondeo negativè: nam ista accidentia, licet dependant ab obiecto præsentis in genere

causæ efficientis; non tamen habent essentialem dependentiam ab hoc loco; quare sicut calor, productus hic ab hoc igne, potest poni alibi, ubi non est hic ignis, ut diximus, quid nisi species producta ab hoc obiecto possit poni alibi, ubi non est hoc obiectum? Quare Theologi communiter concedunt Christum Dominum in Eucharistiâ habere actus, & species, quas habet in cælo, ut docet Suarez *disp. 5. sect. 2. in fine*. Nunc iam videamus, quid, & qualis sit hæc præsentia corporis Christi in Eucharistiâ, prius tamen oportet aliqua præmittere de præsentia locali in vniuersum, sine quibus non possunt intelligi, quæ de hæc præsentia dicenda sunt.

SECTIO IV.

Premittuntur aliqua communia de loco, & præsentia locali.

Suppono primo, duplicem esse locum; primus est locus realis, quem 4. *Physic. cap. 4.* definiuit Aristoteles illis verbis: *Locus est superficies corporis continens immobilis*; ubi nomine loci, ommissis aliis explanationibus, videtur intelligi superficies realis corporis circumdantis; non tamen secundum se solam, sed prout immobilis, hoc est, prout affixa tali spatio imaginario per talem ubicationem intrinsecam, quam habet, ut sic enim est immobilis. Locus itaque piscis, v. g. est superficies aquæ ipsam circumdantis; non sola, quia si piscis simul cum aqua moueatur, non manet in eodem loco, & tamen continetur ab eadem superficie aquæ: quia nimirum locus erat complexum ex illa superficie, & tali ubicatione ipsius aquæ: sic etiam è contra quiescente pisce, si aqua fluat, vere non manet piscis in eodem loco reali, licet maneat in eodem spatio imaginario.

Contra hanc loci realis explicationem obiicit solet, primo, quia in prædicto casu piscis non mouetur localiter; ergo non mutat locum, licet aqua fluat, & successiue varietur superficies realis continens piscem. Responderetur loquendo de re ipsa, & de loco reali, quoad totam entitatem, quam dicit, negari non posse, piscem, adhuc cum quiescit, deperdere priorem locum realem, & acquirere alium, quia prior locus solum dicebat talem superficiem aquæ cum tali *ubi* ipsius aquæ: utrumque autem deperditur; quis, fluente illa parte aquæ, corrumpitur illud *ubi*, quod habebat ibi. Cæterum formaliter loquendo, non dicitur piscis acquirere nouum locum; quia successit aliud corpus cum circumdans cum simili omnino præsentia locali, quæ licet differat numero à præsentia locali præcedentis aquæ, tota hæc differentia provenit ex parte subiecti, in quo est, non vero ex parte spatij, quod respicit, cum sit omnino idem, atque ideo vulgariter dicitur, aquam, quæ de nouo succedit, habere eandem præsentiam localem, quam habebat aqua præcedens, quia præsens est eidem spatio; ex quo fit, ut dicatur piscis retinere eundem locum, quia locus in ratione loci constituitur formaliter per præsentiam localem. Sed reuera totum hoc pertinet ad modum loquendi.

Obiicitur secundo: locus non est in alio loco, ut ait Aristoteles *cap. 2. text. 20.* sed superficies corporis extrinseci rem ambientis est etiam in loco; ergo ipsa non est locus. Respondeo, superficiem illam proprie non esse in loco; quia cum non sit nisi vnita aliis partibus, non continetur à superficie alterius corporis; ad rationem autem loci requiritur, quod non vniatur intrinsece cum re locata, sed

sed solum extrinsece per contiguitatem : non enim dicitur pars aquæ esse in alia parte , cum aqua vni- tur ; bene autem dicitur piscis esse in aqua , quia non vni- tur cum illa.

80. *Obijciunt* seruo. *Respondet.* Obicitur tertio: locus est terminus motus localis; sed superficies corporis extrinseci non est terminus motus localis; non enim producitur per motum localem superficies, sed *vbi* intrinsecum rei locatæ; ergo superficies illa non est locus. Respondet nego- gando absolute maiorem; per motum enim localem non producitur locus, sed præsentia localis; sed licet non producat, tamen acquiritur regulariter lo- quendo locus per motum localem; quia nunquam mouetur aliquid corpus, quin fiat de nouo præsens ad aliquem locum realem extrinsecum.

81. *Obijciunt* quartis. *Respondet.* Obicitur quarto: cælum empyreum non habet supra se superficiem alterius corporis extrinseci, à qua circumdati possit; & tamen est in loco; ergo. Re- spondeo negando maiorem de loco reali; licet enim cælum empyreum habeat *vbi* intrinsecum, & præ- sentiam realem ad spatium imaginarium; non ta- men habet præsentiam ad aliud corpus, seu spatium reale, in quo sit, vt in loco.

82. *Hæc procedunt loquendo in toto rigore philoso- phico; cæterum in sermone vulgari solemus etiam dicere, rem perseverare in eodem loco, quamdiu perseverat eadem superficies realis continens, licet variata sit vbicatio intrinseca loci; sic enim domum Lauretanam seu cubiculum illud venerandum dici- mus esse eundem locum, in quo habitauit B. Virgo, & ideo habet inscriptionem illam: Sanctior est toto nullus in orbe locus. Ratio autem est, quia cum locus dicat in recto superficiem realem corporis continens, & in obliquo immobilitatem prouenientem à tali vbicatione, manente eadem superficie, potest dici saltem in sensu materiali, & specificatio, quod sit idem locus; sicut idem paties albus, variata suc- cessiue albedine, dicitur idem albus; & parer, va- riata successiue relatione paternitatis ad diuersos filios, dicitur idem pater materialiter & specifica- tiue. Quando vero Philosophi dicunt, variari lo- cum, licet aqua maneat intra idem vas, cum quo mouetur, intelligitur de loco formaliter, & redupli- catione: manet enim aqua in eodem loco materiali, non in eodem loco formali. Sic etiam è contra so- lemus dicere, rem manere in eodem loco, licet non maneat intra eandem superficiem corporis ambien- tis, vt lignum fixum in flumine, variata successiue aqua circumdante, dicitur manere in eodem loco: tunc enim sermo est non de loco philosophico, & reali, sed de spatio, seu loco imaginario, quem mox explicabimus.*

83. *Supponitur* vbicatio in- trinseca cir- ca quam sunt varia sententia, prima vult esse denominationem extrinsecam. *Respondet.* Supponendum secundo, præsentiam, seu vbica- tionem, qua Petrus dicitur esse hic, vel illic, esse ali- quam formam accidentalem intrinsecam Petros; cir- ca quam variz sunt Philosophorum sententiæ, quas refert Suarez *disp. 51. Metaphys. sect. 1.* Primo ali- qui dicunt, hanc esse denominationem extrinsecam prouenientem à loco reali extrinseco, seu à superfie- cie corporis continens, quam diximus esse locum: locus enim est forma, à qua res dicitur locata, sed rem esse locatam, est esse in tali loco; ergo præsentia localis est deno minatio proueniens ab ipso loco, in quo aliquid est.

84. *Obijciunt* quintis. *Respondet.* Alij dicunt, hanc præsentiam esse aliquod acci- dens intrinsecum rei locatæ, & relatiuum; respicit enim ex se tale corpus extrinsecum circumdans, seu talem locum realem, cui reddit præsentem rem lo- catam. Alij denique dicunt, hoc *vbi*, seu locum non esse accidens intrinsecum, sed denominationem des-umptam à spatio imaginario, in quo est res; quod

quidem spatium nonnulli antiquiores dixerunt, esse aliquid ens reale diffusum vndique per omnes par- tes, & penetrabile cum omnibus corporibus, quæ in ipso collocantur. Alij vero fatentur, non esse ali- quod ens reale positium, dicunt tamen, esse vacui- tatem quamdam cum aptitudine, vt repleatur à cor- poribus, & sufficientem, vt ab ipsa proueniat hæc denominatio.

Dicimus ergo cum veriori sententia, præsentiam qua Petrus est hic, vel illic, esse aliquid positium distinctum saltem ex natura rei ab ipso Petro. Pro- bant aliqui experientia: nam experimur, nos oculis videre ipsam præsentiam corporis, seu coloris, quem videmus: non enim videmus oculis solum colorem, sed colorem etiam vt distantem, vel propinquum nobis: nec satisfacit dicere, videri distantiam ex eo solum, quod videamus tantum, vel tantum corpus intercepti; de hac enim ipsa interceptedine redit idem argumentum; quia si oculus percipit, intercepti tan- tum corpus, ergo non solum videt ipsum corpus, quod interiacet, sed etiam hoc, quod est intercepti, seu mediate intrer me, & illud aliud: hoc autem, quod est intercepti, non est ipsa sola entitas corporis, vel coloris visi: potuit enim esse idem corpus sine tali dispositione locali; ergo est aliquid aliud, quod oculis videatur, præter entitatem coloris, quod quidem appellamus vbicationem talem, vel talem.

Dubium incidens, an oculus videat vbicationem?

Hoc argumentum, vt verum fatear, non videtur omnino efficax, potest enim responderi cum P. Vasq. *disp. 191. cap. 2.* ex parte obiecti solum attingi colo- rem, diuersitatem autem totam rei distantis, vel pro- pinquæ habere se ex parte visionis: nam species im- pressæ venientes per talem vel talem lineam visu- alem diuerso modo mouent, & immutant organum ad videndum. Vnde ex diuerso modo, quo sentimus organum nostrum moueri, & applicati ad viden- dum obiectum, colligimus, illud esse in tali, vel tali distantia; non quia oculus immediate percipiat di- stantiam, sed quia nos percipimus modum diuersum applicationis pupillæ ad percipiendum obie- ctum: & hinc pariter percipimus figuram situa- lem, quam obiectum habet in ordine ad locum; quia ex- perimur, oculum diuerso modo immutari, & appli- cari ad percipiendam hanc partem obiecti, quam il- lam, & inde colligimus partes esse taliter, vel taliter collocatas in diuersis lineis visualibus; atque adeo habere talem, vel talem figuram in ordine ad locum.

Potest autem hoc persuaderi. Primo, quia si ocu- lus non immutetur diuerso modo, hoc est, per di- uersam lineam visualem, ab obiecto, non percipitur diuersitas vbicationis, quantumcunque ipsa varie- tur in se, vt contingit, quando aliquis intra came- ram naui videt picturam; nam licet naui mouea- tur, & per consequens pictura recipiat nouas vbica- tiones, non tamen percipitur oculis illa diuersitas, eo quod obiectum maneat semper in eadem distan- tia, & proportionem, respectu oculi. Nec aliter possumus percipere motum naui, vel nostrum, nisi con- templando aliquod corpus firmum in littore, vel alibi, à quo; quia magis distamus, oculus diuerso modo immutatur. Secundo, quia quando in speculo videmus obiectum stans nobis à tergo, apparet ta- men nobis esse ex diuerso, quia nimirum propter reflexionem specierum oculus immutatur ab illis eodem modo, quo solet immutari, quando obie- ctum est ex aduerso; ergo in neutro casu oculus vi-

85. *Conclusio dicitur esse ali- quod positi- uum distan- tium. Probant ali- qui ex eo quod videatur.*

86. *Vasquez. Hoc argu- mentum non videtur effi- cac. Impugnatur.*

87. *Hoc persua- detur. Primo.*

Secundo.

det immediate præsentiam rei, sed rem ipsam, quam ex tali modo mittendi species colligimus esse in tali, vel tali loco. Idem argumentum fieri potest ex virga semisummersa in aqua, quæ quidem oculo apparet curva, cum sit rehta, propter reflexionem nimirum specierum, à quibus, eodem modo immutatur oculus; quo solet affici, quando re vera virga est curva: non ergo videt oculus vocationem, quæ re vera non datur à parte rei; non enim est virga in illo spatio, in quo oculis apparere indicatur, sed in alio. Quod idem constat in vitro triangulari, vel perspicillis facientibus res apparere in duplici, vel triplici loco, &c.

88. Tertio confirmari potest ex aliis sensibus; nam auditus non aliter videtur percipere distantiam, vel propinquitatem obiecti, nisi per modum, quo ab ipso afficitur, & immutatur; vnde quando per reflexionem species veniunt à parte opposita, apparet nobis, sonum esse in contraria parte. Tactus etiam non alio modo percipit ignem esse præsentem, nisi quia sentit organum vehementer affici à calore in se receptio; imo non alias qualitates percipit in rîgore loquendo, nisi eas, quæ in ipso cognoscente recipiuntur; vt probavi in libris, de Anima. Olfactum vero certum est non percipere vnde proveniat odor, nisi quatenus per diuersas nasi applicationes colligimus ex hac potius quam illa parte orti. Gustu denique ideo percipimus rem esse præsentem, quia nunquam afficitur, nisi à sapore præfenti. Non ergo est, cur in visu dicamus percipi immediate vocationem obiecti quam nullus alius sensus in suo obiecto percipit.

89. *Instantia.* Dices, si oculus non percipit immediate vocationem, non apparet quomodo ex diuerso modo quo applicatur, possimus colligere distantiam, vel propinquitatem obiecti: si enim nunquam vidimus ipsam distantiam, quomodo possimus ex modo, quo oculus afficitur, colligere obiectum esse in tali distantia? Nam peto, quomodo ex illa diuersa mutatione oculi colligis distantiam obiecti, si nunquam expertus es ipsam indistantiam? si enim illam bene colligis, ideo est, quia expertus es, quod quando oculus taliter immutatur, obiectum erat indistans: hoc autem ipsum debuisti experiri per aliquem sensum; ergo aliquando per sensum cognouisti non solum colorem, sed etiam indistantiam coloris, & per consequens eius vocationem.

90. *Respondeo.* Ad hoc tamen adhuc responderi potest indistantiam illam obiecti colligi ex tali immutatione oculi, quatenus alias, quando similem oculi affectionem experti sumus, inuenimus obiectum esse indistans, quia nimirum manu potuimus illud facile contrètare: non quod manus, vel tactus habuerit etiã pro obiecto immediato indistantiam, vel vocationem illius corporis, sed quia experitur, & sentit in se impulsulum causatam à corpore obiuo resistente; vnde colligimus corpus illud ibi esse, vbi causat illum effectum, quem immediate sentimus; & postea hac experientia edocti colligimus, illud corpus esse præfens, vel propinquum, quando simili modo afficitur oculus à speciebus ab eo emissis. Aliquando tamen decipitur, quia propter reflexionem, vel alias causas, species eodem modo immutant potentiam, cum tamen obiectum non sit in eadem distantia, vt vidimus.

91. *Instantia.* Virgebis adhuc, quia etiam si aliquis cæcus à natiuitate fuisset, & nunc, visu diuinitus accepto, primum omnium videret hanc chartam, absque vlla prorsus experientia aliorum obiectorum à se visorum, scilicet hanc chartam esse in tali loco, & manum extenderet, non retro, sed ante se ad tenendam

illam: non ergo propter experientiam similis applicationis, sed propter meram visionem præsentem cognoscit, obiectum esse in tali loco; quia nimirum videt & obiectum, & eius vocationem.

Responderi adhuc potest, naturæ instinctu cognosci, rem ibi esse, vbi operatur; sicut etiam, clausis oculis, si sentias intensum calorem ab extrinseco illatum in fronte, in occipito nullum, in lateribus mediocrem, eo ipso cognoscis, agens extrinsecum ex aduerso esse directè, non ad latera; atque ideo manum opponis lineæ ex aduerso directæ ad operendam, & tuendam faciem. Similiter, si lumen experitis ex directo intensum, ad latera remissum, cognoscis faciem, vel solem ex aduerso, non ex obliquo esse, & manum, vel velù directè opponis. Sic ergo qui videt chartam per mediam partem pupillæ melius, per latera non ita bene, cognoscit chartam ex aduerso directè esse, siquidem intensus in illa linea operatur: è contra vero, si per latera pupillæ melius eam videt, cognoscit obiectum ex aduerso illius partis esse, cum per illam lineam melius operetur. Vnde quando refracta apparet virga summersa in aqua propter refractionem specierum, iudicamus virgam esse in tali loco, vbi non est, quia per illam lineam melius tunc agit: sicut & in speculo, nisi sensum corrigere, iudicarem ibi esse obiectum, quia per illam lineam operatur; & extenderem manum ad illud tangendum. Non ergo prouenit ex eo, quod percipitur immediate ipsa vocatione, sed quod ab operatione ibi intensus exercita habemus, præfens esse in linea directæ, quæ ab eo puncto deducitur.

Dices, hoc modo explicari, vnde percipitur, hanc partem esse in medio, non tamen cur ex duabus collateralibus percipitur hæc esse in dextra, illa in parte sinistra: vtraque enim videtur minus bene quam media, quia vtraque est obliqua oculo. Respondetur ex eadem radice reddi posse rationem huius, quia scilicet pars dextra percipitur melius à tali parte pupillæ, quæ ei magis directè opponitur: sinistra vero ab alia pupillæ parte: inde cognoscimus, hanc partem esse dextram, & illam sinistram. Eodem modo cognoscimus, hæc esse supra, illam vero infra medium chartæ; quia percipiuntur melius à diuersis partibus pupillæ, quibus pro diuersitate sui situs diuersimodè correspondent.

Addi possunt due aliæ rationes ad confirmandam eandem solutionem, & ad probandam positu, quod vocatione coloris non sit obiectu oculi immediatum. Prima est, quod si oculus percipit immediate vbi coloris, posset discernere vnum vbi ab alio, saltè quando est diuersitas inter illa; oculus autem non discernit eiusmodi differentiam, etiam quando est diuersitas; ergo non percipit vbi coloris immediate. Maior probatur, quia oculus discernit bene colorem album à nigro, & nigrum à subnigro, & alios omnes; quia percipit immediate colores; ergo eodem modo deberet discernere vbi in spatio imaginatio Romano ab vbi in spatio Neapolitano propter magnam distantiam, & diuersitatem illarum vocationum.

Minor vero, quod scilicet oculus eam diuersitatem non discernit, etiam quando est magna diuersitas, constat clare; quia si aliquis dormiens ex hoc spatio Romano transferretur Neapolim, & constitueretur in simili cubiculo, & lecto; euigilans non discerneret illam suam vocationem ab ea, quam antea habebat Romæ. Item quando mouetur in nauis sedens intra cameram, non discernit nouum vbi, quod acquirit, imo nec scit, an moueatur. Peto esse diuersitatem magnam inter illas vocationes, & sufficientem, vt discerneret, si oculus eas immediate perciperet, probari potest, quia percipitur bene diuersitas

Secundo probatur, quia motus debet habere aliquem terminum.

enim productio, est productio alicuius, sed non est assignabilis alius terminus huius productionis; ergo per motum localem producitur presentia localis, qua Petrus est hic; alioquin si producitur alius terminus, dicas mihi, siquidem ille terminus producitur in Petro, & unitur Petro, quem effectum formalem tribuat Petro? Plane nullum, nisi quod Petrus sit hic presentis; ergo illa forma in abstracto est presentia localis, seu *vbi*.

103. Dico secundo, *vbi* seu presentia localis, qua Petrus est hic, vel illic, non est extrinsece denominas, sed forma intrinseca in ipso Petro. Probatum clare conclusio; quia ablato, vel variato, quouis extrinseco, manet eadem presentia Petri hic, vel illic, item invariato omni extrinseco, Petrus definit esse hic per mutationem ipsius Petri; ergo hæc non est denominatio extrinseca, sed intrinseca. Antecedens quoad primam partem probatur; quia si ab aliquo extrinseco denominatio illa proveniret, maxime a corpore circumdante, sed variato corpore circumdante, adhuc manet Petrus presentis, *vbi* erat antea; ergo non provenit a corpore circumdante. Deinde etiam si omne corpus extrinsecum annihilaretur à Deo, posset manere Petrus hic, *vbi* nunc est, moveri etiam localiter ad aliud spatium; ergo hæc denominatio provenit ab aliquo intrinseco ipsi Petro, tunc enim nullum esset aliud extrinsecum.

104. Conclusio secunda. Probatum.

Quoad secundam vero partem probatur antecedens; quia etiam si omne corpus extrinsecum quiescat, potest moveri Petrus, vel Angelus localiter, & recipere aliam novam denominationem; ergo hæc non est denominatio extrinseca Petro: denominatio enim extrinseca nova non potest dari nisi per mutationem, aut variationem alicuius extrinseci. Confirmatur primo, quia ultima superficies cæli empyrei verè est presentis ibi, *vbi* nunc est, & posset à Deo moveri localiter, & tunc iam non esset ibi, sed alibi; illa autem superficies non denominatur esse ibi ab alio corpore extrinseco, non enim habet ulterius aliud corpus, à quo circumdari possit; ergo denominatur esse ibi ab aliqua forma sibi intrinsece inhaerente.

Confirmatur primo.

105. Confirmatur secundo.

Confirmatur secundo, quia si Petrus denominatur esse hic ab aliquo corpore extrinseco: inquiri, an illa denominatio proveniat ab illo corpore extrinseco secundum suam entitatem, an secundum aliquid superadditum? Si provenit ab illo corpore secundum aliquid superadditum, de hoc inquiram, quid sit: & plane non invenies aliud, nisi presentiam localem intrinsecam ipsius corporis, ergo iam illud corpus extrinsecum habet *vbi* intrinsecum; ergo & ipse Petrus habebit *vbi* intrinsecum: cur enim magis habeat *vbi* intrinsecum, quam Petrus? Si vero dicas, illam denominationem provenire Petro à corpore extrinseco secundum suam entitatem; ergo quotiescunque datur in rerum natura illud corpus existens, denominabitur Petrus ab illo corpore eadem denominatione. Consequens est falsum, quia mutato Petro localiter, licet maneat illud aliud corpus in rerum natura, nõ denominatur Petrus presentis, *vbi* erat antea; ergo illa denominatio nõ proveniebat antea ab entitate aeris, v.g. sed ab aliquo alio.

106. Instantia. Diluitur.

Dices, non maneat eadem denominatio, quoties manet idem corpus, quia non manet cum applicatione requisita ad tribuendam hanc denominationem. Sed contra, quia de hac applicatione inquiri, quid sit verum sit aliquid distinctum ab ipso corpore? Si enim non distinguitur ab ipso corpore, ergo quoties manet idem corpus, manebit etiam eadem applicatio: si vero applicatio sit aliquid distinctum ab ipso corpore, hoc est quod intendimus applica-

tionem localem esse presentiam localem distinctam ab ipso corpore, & intrinsecam illi.

P. Coninck in *presenti*, g. 72. art. 4. dub. 1. adhuc conatur his argumentis respondere, & negare vllum novas denominationes. Et in primis ad illud argumentum ex motu locali, qui cum sit vere actio realis, debet habere aliquem terminum realem; responderet, n. 85. motum localem habere quidem terminum realem, hunc autem non esse *vbi*, quod nos ponimus, sed acquisitionem novi loci, seu coniunctionem realem novam loci, & locati, quæ nihil aliud requirit, quam ut res illi spatio per se ipsam immediate sit presentis.

Ego quidem non possum mihi persuadere, quod hic Auctor velit omnino negare omnem modum, vel entitatem intrinsecam, & extrinsecam ad eam denominationem novam, sed fortasse modum, aut entitatem absolutam, concessa solum aliqua relatione resultante ex motu. Alioquin vir doctus videretur sibi contradicere in paucis verbis. Si enim terminus motus realis est aliquid reale, scilicet coniunctio realis novæ loci, & locati, ergo datur aliquid reale, quod antea non erat, nempe hæc ipsa coniunctio nova, quam ponis; nam vel hæc coniunctio est merum nihil, vel est aliquid; si nihil est, ergo nullus est terminus realis motus; si est aliquid, hoc, quidquid est, non erat antea, ut constat; ergo est accidens novum, vel absolutum, vel saltem relationium (de quo nunc non contendimus); ergo non est presentis res immediate per se ipsam, sed per illam novam coniunctionem realem, quam concedunt.

Dices, eam coniunctionem esse meram denominationem extrinsecam à motu præterito perseverantem, quamdiu iterum non movetur corpus. Sed contra, quia in primis hæc coniunctio est aliquid physicè presentis; nam si nunc Angelus creatur de novo, qui nihil sciret de præteritis, adhuc videndo meum corpus, videt, me proximum esse huic loco; ergo hæc propinquitas, & presentia non est solum motus præteritus, sed aliquid presentis remanens actu ex illo motu. Secundo, quia posset corpus esse in hoc loco, licet nullus præcessisset motus localis, potuisset enim Deus creare de novo corpus aliquod in hoc loco, quo casu non proveniret alia denominatio à motu præterito, cum corpus nunquam motum fuerit; ergo debemus concedere aliam formam presentem ad quam terminetur motus, & quæ perseveret post motum.

Difficilis tamen adhuc fortasse intelligitur, quod idem Auctor ibi respondet ad illud aliud argumentum desumptum ex effectu formali, seu denominatione reali nova, ad quam requiritur forma nova, & mutatio realis in subiecto: respondet enim concedendo mutationem realem in subiecto, quia hoc, inquit, fieri inquit, nisi acquiram novum locum. Et quidem si loquamur de via naturali, per motum localem, inde tamen non sequitur, me aliquem eiusmodi realem modum debere in me suscipere. Hæc, inquam, responsio difficilis est; quia si conceditur mutatio realis in subiecto, eo quod in ipso sit nova acquisitio loci, quæ idem est in sensu huius Auctoris, ac coniunctio cum loco; ergo illa coniunctio cum loco est aliquid intrinsecum subiecto existenti in loco, non ergo sit presentis absque aliquo intrinseco superaddito ipsi corpori: erit autem questio de nomine, an illud appellandum sit *vbi*, vel coniunctio corporis cum loco, de quo nunc non curamus.

Deinde nunquam responderet, nec satisfacit fundamento nostre sententiæ, quod scilicet non possit esse denominatio realis absque forma aliqua reali,

Nullo modo reali, à qua proveniat: dicere enim, quod hæc denominatio non proveniat ab *vbi* intrinseco, sed à conjunctione rei cum loco, non soluit difficultatem: nam de illa conjunctione quaeritur statim, quid sit; an sit merum nihil, vel aliquid præter illa duo corpora, quæ prius erant in mundo. Si nihil est præter illa, non potest esse nova denominatio realis; quia res omnes eodem modo se habentes semper eodem modo denominant: quid enim est denominatio formalis, nisi propositio, qua de rebus loquimur, & res significamus? Si ergo res omnes sunt, quæ prius, & eodem modo, propositiones, & denominationes erunt eadem, quæ prius, si autem illa non se habent eodem modo, sed illa conjunctione est aliquid novus modus se habendi, de illa conjunctione, & de illo modo interrogamus, cum sit in rerum natura, *vbi* sit in locato, an in loco; alicubi enim debet esse, & in aliquo subiecto, cum sit ens novum, & non sit ens per se, sed in alio: non est autem in loco; ergo in locato. Ad hoc, inquam, argumentum nunquam respondet illi Auctor, cum tamen hoc sit potissimum fundamentum communis sententia.

112. Eodem modo peccat responsio aliorum recentiorum, qui multiplicatis solum vocibus, conantur hoc explicare, re tamen ipsa manet tota difficultas: dicunt enim, corpus hoc distare ab illo, non esse aliquid intrinsecum, sed esse quod possit inter utraque tanta quantitas intercipi, esse autem propinquum, esse quod nihil possit intercipi, sed quod se mutuo tangant. Hæc omnes sunt voces, ut dixi, quæ rem nunquam explicat: nam de hac ipsa intercapedine, de hoc contactu, de hac negatione intercapedis sit semper eadem interrogatio, an sit aliquid novum actuale, an sit solum possibile, an sit merum nihil? Merum possibile non sufficit ad novam denominationem actualem: nam possibile ut possibile non incipit de novo, sed ex ab aeterno: si ergo incipit de novo denominare, id erit propter aliquam novam circumstantiam, quæ antea non erat, & ratione cuius intercapedo possibilis de novo denominatur: illa autem circumstantia debet esse aliquid actuale novum; & de hac quaeritur semper, quid sit? an sit positivum aliquid, vel negatio nova? Non potest enim esse negatio nova, nisi deficiat de novo aliquid positivum, quod antea erat, & cuius negatio sit illa, quæ de novo incipit: alioquin si antea etiam deest illud positivum, cuius est hæc negatio, antea erat eius negatio, & per consequens non erit negatio nova, nec poterit dare denominationem realem novam. Restat ergo semper explicandum, quid sit illud posse intercipi, vel illa intercapedo nova quam dicunt significari per illam novam denominationem distantis.

113. Similiter explicandum restat, quid sit ille contactus, quem dicunt significari per denominationem propinqui, vel indistantis. Nam in sententia nostra contactus est denominatio realis proveniens ab utraque vocatione intrinseca utriusque corporis se tangentis: quia enim hoc corpus habet tale *vbi* in tali spatio proximo, ideo dicuntur se contingere hæc duo corpora, id est, habere duas vocationes tales, ut non possit esse alia propinquior huic, quam illa, nisi penetraret: negata autem vocatione, non potest explicari, quid sit ille contactus realis; non enim est vni physica, ut constat, cum supponamus esse duo corpora diuisa, quæ se tangunt; non potest item esse aliqua negatio realis nova, quia dedit argumentum supra factum, & petimus, quid positivum desit esse in mundo, cuius negatio de novo inducta est. Debet ergo esse aliquid positivum, quod non est aliud, nisi præsentia positiva utriusque corporis, vel assignetur.

SECTIO V. Obiectiones aliqua contra supradicta.

Obiici possunt adversus hanc doctrinam nonnulla loca S. Thomæ, quæ affert Suarez *vbi supra dicta sect. 1. n. 4.* quibus significat, præsentiam localem non esse aliquid intrinsecum locato. Suarez explicat ea omnia *num. 25.* ut solum neget, præsentiam localem esse rem aliquam superadditam, non vero neget esse modum. Aliam tamen meliorem explicationem colliges ex illatione secunda infra.

Secundo obiicit P. Coninch *locò citato n. 79.* quia ex nostra sententia sequitur, rem, quoties localiter movetur, infinitos tales modos acquirere, & alios perdere; quia corpus quoties paululum movetur, acquirit aliud *vbi*, saltem partiale, imo prima & vltima superficies acquirunt locum totalem novum ad singula puncta illius spatij, quæ attingunt. Cum ergo hæc puncta assignabili sunt infinita; consequens est, ut res illa, dum movetur, infinitas entitates acquirat, & deperdat.

Hoc argumentum licet difficile sit propter communem difficultatem ortam ex compositione continui: non tamen video, quam maiorem difficultatem ingerat in sententia portente *vbi* intrinsecum, quam in sententia eiusdem P. Coninch, qui admittit motum localem realem intrinsecum successivum, & continuum. In ipso enim motu fieri potest idem argumentum; quia non minus variatur motus saltem partialiter per quamlibet exiguam motionem localem; non minus debet prima, & vltima superficies in singulis instantibus habere suum mutatum esse totaliter diversum; non minus debet ille motus per aliquid distinctum attingere singula puncta illius spatij: vnde eodem modo sequitur, in motu esse tot, siue mutationes, siue indivisibilia successivæ, quot sunt indivisibilia in spatio, quot sunt instantia in eo tempore; quæ si absurda non sunt, cur erunt magis absurda in *vbi*, quod eandem omnino, & non aliam diuisibilitatem habet, quam habeat ipse motus, quo producitur?

Ad argumentum itaque illi, qui dicunt, continuum componi ex solis punctis finitis, facile negabunt, se qui infinitum: ij vero, qui cum communi sententia ponunt, componi ex partibus diuisibilibus in infinitum, quidam ex iis, qui & partes, & puncta concedunt, dicunt consequenter, non esse magis absurdam illam multitudinem infinitam vocationum, quam sit infinita multitudo partium, & indivisibilium in continuo permanenti; quia sicut in hoc partes non sunt infinitæ æquales vni certæ, & ideo non faciunt magnitudinem infinitam: sic de partibus illius vocationis successivæ dicendum est: & sicut puncta licet omnia sint æquate distincta, non tamen componunt extensionem infinitam propter singulorum inextensionem; & ideo non repugnat ea punctorum infinitudo: sic vocationes illæ superficiei in singulis punctis spatij non repugnant infinitæ; quia propter indivisibilitatem singulatum non faciunt *vbi* extensum infinitum, sed omnes componunt vnam vocationem finitam successivam, sicut omnia indivisibilia spatij componunt vnum spatium finitum; quod idem in motu successivo debet fateri ipse P. Coninch, ut vidimus.

Mihi tamen magis consequenter videntur loqui, & minus difficile in illa sententia, qui negant indivisibilia in vtroque continuo, nempe successivo, & permanenti, & dicunt, tempus constare ex solis partibus successivis; quo posito, cessat illa infinitudo categorematica vocationum in motu: nam licet sint

114. Obiectio prima. Suarez. Responso.

115. Coninch. Obiectio secunda Coninch.

Respondetur esse communem difficultatem ortam ex compositione continui.

116. Qui componunt continuum ex partibus finitis facite respondebunt.

117.

107. Coninch. Obiectio prima. Suarez. Responso.

108. Coninch. Obiectio secunda Coninch.

109. Coninch. Obiectio secunda Coninch.

110. Coninch. Obiectio secunda Coninch.